
Redactie:

Dr. H. M. DEKHUIJZEN (secretaris, p/a, C.P.O. Postbus 52, Wageningen)

Mr. J. H. KLATTE, Dr. H. N. KLUIJVER en Prof. Dr. K. H. VOOUS

JAARVERSLAG VAN HET VOGELTREKSTATION OVER 1967—1970

VOORWOORD

De „Stichting Vogeltrekstation” werd op 13 december 1930 opgericht met het doel te komen tot de instelling van een ornithologisch station op het eiland Texel. Om redenen van financiële aard werd echter spoedig besloten om het beschikbare geld niet te besteden aan investeringen, maar aan het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek op het gebied van de vogeltrek. Voor de huisvesting is jarenlange gastvrijheid genoten op het toenmalige Zoölogische Station van de Nederlandse Dierkundige Vereniging te Den Helder.

Het onder auspiciën van de Stichting verrichte onderzoek werd speciaal gericht op het gedrag van trekkende vogels ten aanzien van het overvlogen terrein en op de richtingkeuze, m.a.w. het oriëntatieprobleem.

Het goede gehalte van dit met geringe middelen tot stand gebrachte onderzoek heeft er veel toe bijgedragen, dat het vogeltrekonderzoek na de oorlog een meer solide basis kreeg door subsidiëring van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Als vervolg hierop werd het werkprogramma in 1954 geheel geïncorporeerd in het nieuwe, door de Akademie gestichte, Instituut voor Oecologisch Onderzoek (I.O.O.). Het personeel van de Stichting ging daarbij over in dienst van dit instituut. Vastgesteld kan worden dat het I.O.O. geheel tegemoet komt aan de behoeften van modern vogeltrekonderzoek.

De Stichting bleef nadien bestaan. Weliswaar was de gedachte om op Texel een station te vestigen reeds lang verlaten, maar het bestuur meende er goed aan te doen om het onderzoek financieel te blijven steunen, teneinde de continuïteit van het trekonderzoek te garanderen. Daar inmiddels is gebleken dat dit onderzoek een blijvende plaats heeft verkregen binnen het programma van het I.O.O., is het argument om dit instituut van particuliere zijde te blijven subsidiëren komen te vervallen. Om deze reden werd op de in 1969 en 1970 gehouden bestuursvergaderingen, in overleg met het I.O.O., besloten om de subsidie van de Stichting in te trekken.

In aansluiting hierop werd besloten, dat de Stichting haar voor onderzoek beschikbare geldmiddelen zelf zal besteden door particuliere initiatieven op het gebied van vogeltrekonderzoek te steunen; uiteraard in overleg met de

afdeling Vogeltrekstation van het I.O.O., dat in het Stichtingsbestuur vertegenwoordigd zal zijn. Gedacht wordt hierbij bijv. aan: ontwikkeling van nieuwe vangmiddelen, het ringen van weinig geringde soorten, en aan reiskosten voor waarnemingen met een goed omschreven doel.

Het ligt tevens in de bedoeling dat het jaarverslag van de Stichting, na het ingaan van deze regeling in 1971, een ander karakter zal krijgen en een overzicht zal gaan geven van de bovenvermelde activiteiten. Het I.O.O. blijft bereid om voor het jaarverslag gegevens ter beschikking te stellen over de voortgang van het onderzoek van de vogeltrek op dit instituut.

Het bestuur van de Stichting vertrouwt erop, dat de nieuwe regeling het voor een nieuwe kring van belangstellenden aanlokkelijk zal maken om financiële steun te verlenen.

In het Bestuur deden zich de volgende wijzigingen voor. De heren L. F. de Beaufort, Brouwer, Groot, Eijgenraam, Hendrichs, Klomp en Strijbos traden af. De heer Deelder nam het secretariaat over en als nieuwe leden werden benoemd Mevr. Dr. E. M. Gruys-Casimir, Dr. A. J. Cavé en de heer B. J. Speek, de twee laatsten als vertegenwoordigers van het I.O.O.

Namens het Bestuur,
J. G. van Marle, voorzitter
C. L. Deelder, secretaris.

JAARVERSLAG

A. C. PERDECK en A. J. CAVÉ

HET ORIËNTATIEPROBLEEM

a. Voorjaars verplaatsingsproef met spreeuwen.

Reeds een geruim aantal jaren trachten wij spreeuwen te vangen tijdens de voorjaars trek voor een verplaatsingsproef naar Zwitserland. Deze proef vormt de tegenhanger van de reeds gepubliceerde najaars verplaatsingsproef. Het doel is om na te gaan of spreeuwen tijdens hun eerste voorjaars trek een kompasoriëntatie dan wel een doelgerichte oriëntatie gebruiken.

In 1966 lukte het om met onze kanonnetten behoorlijke aantallen spreeuwen te vangen, die zich op weilanden verzamelden voordat ze de slaappleaatsen betrekken. Deze tactiek mislukte in 1967. In 1968 werd, in navolging van Amerikaanse onderzoekers, een andere methode geprobeerd. Op een weiland naast een grote slaappleaats werd een fuik gebouwd, waarvan de opening 9 m hoog en 28 m breed was. De diepte bedroeg 15 m. De fuik liep uit in een vanggat van 2 x 1 m, waarin een aantal schijnwerpers werd geplaatst. Achter het vanggat bevond zich een tunnel van 8 m diep, die met een klep kon worden afgesloten. De opening van de fuik was op de slaappleaatsen gericht. Op donkere avonden werd de slaappleaats verstoord en werden de vogels naar de bosrand, waar de fuik stond, gedreven. Dan werden de lampen aangestoken en een deel van de opvliegende vogels kwam in de lichtbundel terecht. Ze vlogen dan in dichte drommen op de lampen af en stroomden de vangkooi binnen.

De methode was een groot succes. Op 4 avonden (in 1968 en 1970) werden per avond 1000 tot 2000 spreeuwen gevangen. In het totaal zijn nu omstreeks 2000 jonge en 500 oude spreeuwen naar Zürich verzonden.

Ondertussen is het aantal bruikbare terugmeldingen nog gering. Twee eerstejaarsvogels, werden in de broedtijd (mei-juli) volgend op de verplaatsing teruggemeld uit Polen en Nederland. In latere jaren werden er in de broedtijd drie vogels teruggemeld, uit Zweden, Zwitserland en Nederland. Dit wijst erop dat de vogels in hun normale broedgebieden zijn teruggekomen, zoals bij een doelgerichte oriëntatie te verwachten was.

b. Homingproeven met kokmeeuwen.

De proeven werden in 1968 en 1969 voortgezet. Tot nu toe was gewerkt met de vaste Kramerkooi-opstelling op het dak van het laboratorium. Een bezwaar hiervan was dat slechts op één plaats getoetst kon worden. Juist voor homingproeven is het belangrijk dat vogels van een bepaalde broedplaats worden getoetst op plaatsen die op verschillende richtingen ten opzichte van het „home” liggen. Daarom werd een nieuwe kooi gebouwd volgens het

principe van de Emca-kooi, die voor vinken werd gebruikt. De vogel loopt hier op een vel papier, waarop straalsgewijs met inkt bevochtigde stroken zijn aangebracht. De afdrukken van de poten op het papier geven een maat voor de gerichtheid van de vogel (mits de bewegingswijze van de vogel aan zekere eisen voldoet). Het landschap kan al dan niet worden afgeschermd. Zicht op het landschap verbeterde de bewegingswijze van de vogel in die zin, dat het dier meer actief was en meer langs de rand van de kooi liep. Om landschaps-invloeden zoveel mogelijk uit te schakelen werd de precieze plaats van de kooi gewisseld waar dit mogelijk was.

De uitwerking geschiedde door de 16 sectoren, waarin de kooi door de inktstroken verdeeld was, al naar gelang van de zwarting een rangnummer te geven. Uit deze rangnummers werd dan de gemiddelde (vector)richting bepaald. Uit deze individuele gemiddelde richting kon dan weer de gemiddelde richting van een groep individuen berekend worden en van deze richting werd de betrouwbaarheid van de gerichtheid bepaald.

De proeven in 1968 en 1969 beperkten zich tot verplaatsing naar het noorden en het zuiden en in elke richting op een korte en lange afstand (30 en 150 km). Van de vier gevallen (150 km N, 150 km Z, 30 km N en 30 km Z) elk berustend op 16-22 individuen was er geen significant gericht. Het betreft hier uitsluitend proeven waarbij de zon en het landschap voor de vogel zichtbaar waren. Dit resultaat heeft ons tot de overtuiging gebracht dat kokmeeuwen in deze situatie niet in staat zijn de tichting van het "home" aan te wijzen. Dit onderzoek is daarom nu afgesloten. Een publicatie wordt voorbereid.

c. Homingproeven met spreeuwen en bonte vliegenvangers.

Met dezelfde techniek als beschreven onder b. werden homingproeven met andere soorten uitgevoerd. 25 Spreeuwen en 5 bonte vliegenvangers die bij Arnhem broedden, werden getoetst op de Lünenburgerheid (290 km NNO). De zon was gedurende de proeven bijna steeds te localiseren. Er was geen significante gerichtheid op de broedplaats.

d. De winterverplaatsing met groenlingen.

Een andere benadering van het homing probleem vormde een proef waarbij overwinterende groenlingen werden gevangen, verplaatst en in een kooi op hun richtingkeuze getoetst.

Het is bekend dat veel vogels, waaronder groenlingen, niet alleen trouw zijn aan hun broedplaats, maar ook aan de plaats waar ze overwinteren. Ook hier is waarschijnlijk doelgerichte oriëntatie in het spel. Ruim 50 groenlingen werden getoetst op plaatsen die 100-370 km van de vangplaats verwijderd lagen in de richtingen NO, Z en W. Er was geen sprake van een gerichtheid op het winterkwartier, zodat dit onderzoek ook hiermee werd afgesloten.

e. Proef over de vraag of een spreeuw twee geografische plaatsen uit elkaar kan houden.

De resultaten van de onder a-d genoemde proeven zijn teleurstellend. Dit noopt ons andere wegen te zoeken om het homing-probleem aan te pakken. Hierbij was onze uitgangsgedachte dat indien een vogel vliegt van een onbekende geografische plaats naar een hem bekend doel, de vogel moet waarnemen dat deze plaatsen verschillend zijn en in welke richting het doel ligt.

Als eerste vraag komt dan aan de orde, welke kenmerken gebruikt een vogel om geografische plaatsen te onderscheiden.

Als we onze vraag op deze wijze beperken dan gaat het erom of we een methode weten te vinden om waar te nemen of een vogel twee verschillende geografische plaatsen onderscheidt en welke kenmerken hij daarvoor nodig heeft. Dit kan in principe met behulp van leerproeven. Immers, zijn we in staat om een vogel op twee geografisch verschillende plaatsen twee verschillende handelingen te leren, dan betekent dit dat de vogel de twee verschillende situaties waarneemt. Door experimentele ingrepen, zoals het afschermen van het landschap etc., kunnen we er dan achter komen welke kenmerken de vogel gebruikt.

In de winter 1969—1970 zijn we in het laboratorium begonnen met een eenvoudige proefopzet om na te gaan of wij een vogel konden leren twee verschillende handelingen uit te voeren onder twee duidelijk verschillende proefsituaties.

Als proefsituatie kozen wij:

1° naast toetreden van het daglicht, T.L.verlichting aan.

2° naast toetreden van het daglicht, T.L.verlichting uit.

De vogel (een overj. spreeuw ♀) werd in een ronde kooi geplaatst. In deze kooi waren twee lipjes (een witte en een zwarte) die de vogel kon optillen. Verder een gat in de bodem, waaronder een draaischijf.

Indien de vogel één van de lipjes optilde kon de vogel een beloning (een stukje meelworm) gegeven worden door de draaischijf, waarop de stukjes meelworm bevestigd waren, te draaien. Indien de T.L. verlichting aan was, moest de vogel het witte lipje gebruiken, in de andere situatie het zwarte. Het apparaat werd met de hand bediend en de vogel werd dagelijks omstreeks dezelfde tijd getraind. Of de vogel inderdaad de bij de proefsituatie behorende handeling geleerd heeft kon eenvoudig gecontroleerd worden door de vogels zonder voer in de beide proefsituaties te brengen. Gebruikt de vogel onder deze omstandigheden het goede lipje dan blijkt hieruit dat ze het kunstje kent.

Het bleek dat een spreeuw dit kunstje vrij snel kon leren. Op grond van de ervaringen die we met deze proeven hadden opgedaan lieten we de werkplaats een apparaat voor veldproeven construeren. Dit apparaat bestaat uit een kooi, met een wit en zwart zitstokje. De vogel kan nu, door op het witte of zwarte stokje te gaan zitten, een draaischijf in beweging zetten waarop

voerbakjes zitten waarin een stukje meelworm gedaan kan worden. Elke keer wanneer de vogel op het witte of het zwarte stokje springt, draait het volgende voerbakje voor een gat in de bodem van de kooi. De draaischijf kan naar believen in beweging gebracht worden door het witte of het zwarte zitstokje. Het apparaat kan echter ook zo ingesteld worden dat de draaischijf niet doordraait als de vogel op de stokjes springt. De sprongen op de witte en het zwarte stokje worden afzonderlijk geregistreerd. Om beïnvloeding van het magnetisch veld zoveel mogelijk te beperken wordt de draaischijf niet door een electromotor, maar met behulp van een gewicht bediend en zijn alle metalen delen van het apparaat van koper en aluminium gemaakt.

De (electrische) registratie-apparatuur bevindt zich om dezelfde reden op grote afstand (25m) van het apparaat. De vogels worden nu in dit apparaat geleerd om het zwarte stokje te gebruiken om voer te krijgen 100 km W van Arnhem (duinen bij Monster) en het witte stokje 100 km O van Arnhem (stukje bouwland bij Gimfte).

Twee vogels bevinden zich in de proefsituatie gedurende een kort of langer deel van de periode (afhankelijk van de snelheid waarmee ze de schijf leeggegeten hebben) die begint 50 min. voor 12 uur zonnetijd in Arnhem (zowel 100 km O van Arnhem als 100 km W van Arnhem) en eindigt 5 min. voor 12 uur zonnetijd in Arnhem en twee vogels in de 3 kwartier beginnend 5 min. na 12 uur zonnetijd in Arnhem. Tijdens de reis worden de vogels afgedekt zodat ze geen zicht op het landschap of de zon hebben. Tijdens de training krijgen ze tot nu toe volledig landschapszicht. De training wordt zo mogelijk gedurende vier dagen per week uitgevoerd bij alle weersomstandigheden, uitgezonderd harde wind en regen. Als proefvogels worden uitsluitend overj. ♀♀ gebruikt.

In december 1970 hadden we één vogel zover, dat ze in enkele toetsen een duidelijke voorkeur voor het goede stokje had, ook al was ze de voorafgaande reis op het andere stokje getraind.

f. Spontane trekactiviteit van vinken in de Kramerkooi.

In 1967 kwam de Kramerkooi op het dak van het laboratorium gereed. Met behulp hiervan kan nu de richtingkeuze van een vogel permanent geregistreerd worden. De gegevens worden elk uur automatisch afgedrukt, samen met de mate van zonnestraling, die ons een maat geeft voor de zichtbaarheid van de zon. Na enige voorlopige proeven met andere soorten werd uiteindelijk besloten de proeven te beperken tot vinken die op de doortrek in Nederland gevangen zijn en daarom zeer waarschijnlijk tot de trekkende Scandinavische populatie behoren.

Al spoedig bleek dat vooral overjarige ♀♀ een duidelijke tendens vertoonden om in het voorjaar meer in het NO, in het najaar meer in het ZW van de kooi te lopen. Daarom werd later uitsluitend van deze categorie gebruik gemaakt. Ook bleek dat deze gerichtheid uitsluitend optrad als de zon zichtbaar

of althans te localiseren was (de vogels hadden geen zicht op het landschap).

De eerste vraag die wij stelden was of de vogels hun richting aanhielden met een zonnekompas. Hiertoe werden individuen, die een goede gerichtheid vertoonden, enige tijd in een kamer met een kunstmatig dag-nacht ritme gehouden. Het licht ging aan om ongeveer 12 uur en uit om ongeveer 24 uur. De klok was dus 6 uur vooruitgezet. Zes individuen werden onder deze omstandigheden gehouden en na een week getest op hun richtingkeuze. De richtingkeus voor de proef was bekend en ook nadat de vogel weer gewend was aan het normale ritme werd zijn richting geregistreerd. Uit de proef bleek het volgende. De gemiddelde richtingen voor en na de periode van omgezet zijn waren goed in overeenstemming met de te verwachten trekrichting (tussen N en NO, de proeven werden in het voorjaar genomen). Als deze richtingkeuze op een kompasoriëntatie met behulp van de zon berust, zou men bij de omgezette vogel een richtingsverandering van $6 \times 15^\circ = 90^\circ$ naar het zuiden verwachten (immers de vogel „neemt aan” dat de zon 6 uur later is opgegaan dan in werkelijkheid en berekent dus vanuit een 90° „verkeerde” zonnestand). Het gemiddelde verschil tussen de richtingen in de omgezette en de niet-omgezette periode was 115° . Hoewel de overeenstemming niet perfect is lijken deze proeven toch een aanwijzing te geven dat er kompasoriëntatie in het spel is.

De mechanisering van de Kramerkooi maakt het mogelijk vogels gedurende een lange tijd in de kooi te houden en hun richting te registreren zonder dat hiervoor veel extra werk verricht behoeft te worden. Dit bracht ons ertoe een aantal proefdieren doorlopend in de kooi te onderzoeken op richtingkeuze en activiteit. Om beurt werden zij enkele dagen in de kooi geplaatst. Tot onze verrassing bleven de vogels ook gedurende de zomer en de winter actief. De waarnemingen zijn uiteraard nu zeer groot in aantal en een nadere uitwerking zal dan ook met behulp van de computer gebeuren. Uit een voorlopige bewerking blijkt echter reeds het volgende:

1. tijdens de trekperioden treedt een significante gerichtheid op, die goed overeenkomt met de te verwachten trekrichting;
2. gedurende de zomer en winter is er geen significante gerichtheid;
3. er is een aanwijzing dat de spreiding van de richtingen per ochtend gedurende de trekperioden kleiner is dan daar tussen in.

Punt 2 geldt slechts als men alle individuen samen bekijkt. Elk voor zich waren ze wel degelijk gericht gedurende het gehele jaar (mits de zon scheen). Alleen was het gedrag van individu tot individu zeer verschillend: sommige hielden ook in de zomer of winter min of meer de voorjaars- of najaarsrichting aan om tegen het einde pas om te slaan, anderen vertoonden een min of meer geleidelijke draaing, terwijl er ook dieren met een zeer sterke wisseling van richtingen voorkwamen. Punten 2 en 3 kunnen verder wel verband met elkaar houden: hoe groter de spreiding per ochtend, hoe groter de kans dat ook de gemiddelde richting afwijkingen vertoont.

Een volgend punt van onderzoek met de Kramer-kooi is ingegeven door

het werk van Emlen, die vond dat nachttrekkers hun trekrichting in het najaar omkeren als zij, wat betreft het dag-nacht ritme, in voorjaarsverhoudingen zijn gehouden. De omslag wordt blijkbaar niet bepaald door de veranderde sterrenhemel.

Deze proef wordt nu door ons genomen met vinken, waarbij niet de sterren, maar de zon als oriëntatiemiddel dient. Een aantal proefdieren wordt voortdurend gehouden in een dag-nacht situatie van een half jaar terug. In het najaar en voorjaar worden ze dan getest en vergeleken met een groep vinken die in het normale dag-nacht ritme gehouden zijn. De proef is pas in het beginstadium en heeft nog geen resultaten opgeleverd.

DE VELDWAARNEMINGEN

De waarnemingen over de trekrichting van de Scandinavische vink werden uitgewerkt en hierbij bleek dat er nog enkele belangrijke hiaten in het onderzoek waren. Deze werden in 1968 en 1969 opgevuld door waarnemingen op Helgoland, bij Cap Gris Nez en langs de Friese westkust. Helgoland en Cap Gris Nez leverden een zodanige aanvulling dat verdere waarnemingen niet meer nodig waren. De waarnemingen aan de Friese westkust leverden 111 troepen op met een gemiddelde richting van ZW t W (238°); dit is niet verschillend van de richting bij Norg (236°). Aan een meer westelijke trekrichting aan de Friese westkust geven deze waarnemingen geen steun. De waarnemingen over de trekrichting van de vink zijn hiermee afgesloten. Een publicatie hierover zal in 1971 in *Ardea* verschijnen.

DE RINGCENTRALE

Over de werkzaamheden van de ringcentrale zijn de volgende cijfers te geven.

	1967	1968	1968	1970
aantal uitgereikte ringen	166.600	186.400	202.500	228.000
aantal geringde vogels	136.800	145.300	157.000	176.000
aantal terugmeldingen:				
a. in Nederland geringd	2.850	3.100	3.600	3.900
b. in het buitenland geringd	560	510	790	870

Behalve dat het aantal geringde vogels zich geleidelijk uitbreidde, werd ook veel aandacht besteed aan de perfectionering van het terugmeldingssysteem. Vanaf 1967 worden alle terugmeldingen door het personeel op ponskaarten overgebracht in de internationale code die voor geheel Europa is vastgesteld (EURING).

In 1970 kwam het grote werk gereed dat inhield dat *alle* oude terugmeldingen ook op ponskaarten zijn gezet. Tot en met 1970 beschikt het Vogeltrekstation nu over 62.000 terugmeldingen, alle op ponskaarten aanwezig. Niet alleen betekent dit een belangrijke verbetering voor de onderzoekers, omdat het materiaal veel toegankelijker is, maar ook voor de ringcentrale zelf zijn hier veel voordelen aan verbonden.

Het ringverslag is nu zodanig vereenvoudigd dat het in korte tijd met behulp van ponskaarten en sorteermachine kan worden samengesteld. Deze vereenvoudiging heeft weliswaar het nadeel dat veel informatie moet worden weggelaten, maar het selecteren van de terugmeldingen voor het verslag kan nu achterwege blijven, terwijl de omvang gelijk blijft.

Vanaf 1970 wordt het tijdrovende tellen van het aantal geringde vogels per jaar mechanisch verricht met behulp van speciale lijsten, ponskaarten en computer.

Een belangrijke gebeurtenis was ook het verschijnen in 1968 van het losbladige boekje *Handkenmerken*. De medewerkers aan het ringwerk hebben nu een goede leidraad voor het onderscheiden van moeilijke soorten en het bepalen van leeftijd en geslacht.

Tijdens het in Den Haag gehouden Internationale Ornithologische Congres (1970) organiseerde de ringcentrale een demonstratie over het gebruik van computers en ponskaartenapparatuur voor de verwerking van terugmeldingen van geringde vogels. Deze demonstratie kreeg grote belangstelling van de vertegenwoordigers van andere Europese ringcentrales en wij hopen hiermee te hebben bijgedragen tot een versnelling van het invoeren van het EURING systeem door deze ringcentrales. Bijzondere aandacht trok het tekenen van een kaart met terugmeldingen door de computer.

PUBLICATIES

In de jaren 1967—1970 verschenen de volgende wetenschappelijke publicaties van het Vogeltrekstation.

- nr. 40: Orientation of starlings after displacement to Spain, door A. C. Perdeck (*Ardea* 55, 1967: 194—202).
- nr. 41: The starling as a passage migrant in Holland, door A. C. Perdeck (*Bird Study* 14, 1967: 129—152).
- nr. 42: Oriëntatie bij trekvogels, door A. C. Perdeck (*Natuur en Techniek* 36, 1968, nr. 3).
- nr. 43: The breeding of the Kestrel, *Falco tinnunculus* L., in the reclaimed area Oostelijk Flevoland, door A. J. Cavé (*Neth. Journ. Zool.* 18, 1968: 313—407).

Ter perse zijn de volgende publicaties:

- nr. 44: Goal orientation versus one direction orientation in Teal during autumn migration, door W. J. Wolff (*Ardea* 58, 1971, nr. 3/4).
- nr. 45: De invasie van notenkrakers in Nederland in het jaar 1968, door B. J. Speek (*Limosa* 44, 1971).
- nr. 46: The standard direction of the Scandinavian Chaffinch during autumn migration throughout its area of passage, door A. C. Perdeck (*Ardea* 58, 1971, nr. 3/4).
- nr. 47: The survival of young Lapwings in relation to time of hatching, door H. Klomp en B. J. Speek (*Bird Study* 18, 1971).
- nr. 48: Homing tendencies of Black-headed Gulls in the Kramer-cage?, door A. C. Perdeck (*Neth. Journ. Zool.* 21, 1971).

Verder zijn nog verschenen:

Handkenmerken voor het determineren van vogels door A. C. Perdeck en B. J. Speek (eigen uitgave).

Das Holländische Kanonennetz, door B. J. Speek en A. J. de Zwart (In: H. Bub, Vogelfang und Vogelberingung, Teil IV, 1969: 85—100).

Catching Meadow pipits with a tape recorder, door B. J. Speek (Ringers Bulletin 3, nr. 7, 1970: 10—11).

Ringverslagen van het Vogeltrekstation nrs. 50—54 (1965—1969), door A. C. Perdeck en B. J. Speek (Limosa 40, 1967: 59—112, 226—250; 41, 1968: 118—142; 42, 1969: 82—109; 43, 1970: 98—126).

20 Jaar ringonderzoek aan zwemeenden, door L. Hartsuyker en B. J. Speek (Limosa 41, 1968: 143—146).

Op het Vinkentouw deel 1, nrs. 9 en 10; 2, nrs. 1—6 (eigen uitgave).

Een bewerking van de derde druk van het boek „Vogels onderweg” door L. Tinbergen werd verzorgd door A. C. Perdeck (1967).

Adres: Instituut voor Oecologisch Onderzoek, Kemperbergerweg 11, Arnhem.